

Jacobs jobb i slaktetiden

Jacob Holand holder orden på årslammene når de ankommer "fjøset" på Nortura.

- Jobben Jacob gjør handler ikke om sysselsetting, men om rent verdiskapende arbeid, sier driftssjef Stein Terje Moen.

I skrivende stund er det høst – og tid for å samle tusenvis av sau og lam som i månedsvis har levd herrens glade dager på fjellbeite. Nå er det også høysesong for fårrikål – nordmenns ubestridte livrett. Og snart går vi mot jul – og tusenvis av årslam må bøte med livet for å dekke den stadig større etterspørselen etter pinnekjøtt.

TEKST OG FOTO: BITTEN MUNTHE-KAAS

I skrivende stund spiller Jacob Holand samtidig en viktig rolle når lammene ankommer Nortura slakteri i Gol på sin siste reis fra friheten i fjellet. I september og oktober jobber han alltid i "fjøset". Her sørger han for å holde orden på sau og lam for så å sende dem innover på rekke og rad til avdelingen der deres endelige skjebne skal besegles.

Resten av året jobber 34-åringen i Norturas ullavdeling samme sted. Her stapper han ullet som først klassifiseres og deretter sendes på samlebånd til sine respektive kasser som så skal klargjøres for pressing. Det er også hans jobb til en hver tid å sørge for at gulvet på avdelingen holdes rent for ullrester. Dette er viktig – blant annet med tanke på at de tolv ansatte på avdelingen håndterer så mange som 16 forskjellige typer ull i samme rom – der hver sort må holdes strengt atskilt.

Startproblemer

Driftssjef Stein Terje Moen viser i en samtale med SFA til at Jacob har jobbet på Nortura i 14 år nå. - Han kom hit i forbindelse med utplassering på videregående skole, og jobbet først på slakteriet. Men det fungerte ikke så godt. Deretter skulle han prøve seg hos oss. Jacob hadde den gangen med seg sin assistent fra skolen – som skulle sjekke og kontrollere at han utførte de ulike oppgavene som han skulle. Problemet var at han likte dårlig å ha en etter seg som skulle fortelle ham hvordan og hva han skulle gjøre.

Det hele endte kort fortalt med at assistenten sluttet. Bedriften tok da kontakt med den interkommunale attføringsbedriften Vinn AS i Hallingdal, og Jacob fikk tilbud om Arbeid med bistand for å få kartlagt hvilke oppgaver han kunne mestre på egen hånd. Det tok ikke konsulentene mer enn tre dager å få det klarlagt.

Forvandlingen

Stein Terje Moen legger ikke skjul på at han på dette tidspunkt hadde liten tro på at opplegget kom til å fungere. - Jeg tok Jacob inn på kontoret der jeg spurte og fikk forsikrin-

ger om at han fortsatt ønsket å være hos oss. Deretter fikk han en ukes prøvetid, et stemplingskort og følgende beskjed: ”Nå er du en av gutta – og nå må du vise hva du duger til!”.

- *Hva skjedde?*

- Fra den dagen ble alt annerledes. Jacob gjorde alt han fikk beskjed om og har gjort det siden – selv om han i likhet med oss andre har sine gode og dårligere dager. Det var imponerende å se hvor fort han lærte – når han bare fikk repetert det han skulle noen ganger. Og det han først lærer – det glemmer han ikke. Han er dessuten svært sjelden syk og fraværende av andre årsaker – og legger ikke skjul på hvor stolt han er av jobben sin!

Forstår Jacobs reaksjon

Driftssjefen gir uttrykk for at han i ettertid kan forstå Jacobs reaksjon da det floket seg til. - Ingen av de andre gutta på avdelingen hadde noen som gikk etter seg og kontrollerte det de skulle gjøre. For Jacob var det å få stemplingskort som de andre også veldig viktig. Han ville bli

behandlet som dem – og selv om han har litt andre oppgaver, er det noe alle respekterer hundre prosent. Og la det være sagt og presisert: Vi merker det godt – de få gangene han ikke er på jobben!

På spørsmål om hva slags lønn Jacob får, svarer Moen at han i tillegg til sin pensjon fra NAV får en timelønn på 30 kroner fra bedriften. - Det betyr også mye for Jacob at jeg både sender hans og de andres timelister til lønningskontoret – som deretter sørger for at alle får utbetaling samtidig.

Inkludert i arbeidsmiljøet

Stein Terje Moen ser litt uforstående ut når SFAs utsendte spør om Jacob er godt sosialt inkludert på jobben. - Det hadde ikke fungert ellers, svarer han. - På denne avdelingen er vi tolv ansatte – som alle arbeider i samme rom. Jacob har vært her lengre enn de aller fleste og har sin selv-sagte plass i miljøet. Han deltar i alt sosialt samvær – fra julebordet til kaffen og kaken på fredagene. Det eneste han ikke er med på, er kurset for ullklassifisørene. Det ville heller ikke fungert, for Jacob

blir fort rastløs og kan ikke fordra å sitte stille i timesvis. Han trives best med litt ”action”. Nettopp derfor passer fjøsjobben i slaktetiden så godt. Der skjer det noe hele tiden. Den har han hatt i mange år og er noe han virkelig mestrer.

Ren vinn-vinn-situasjon

- *Er Jacob den eneste arbeidstakeren dere har med funksjonsnedsettelse?*

- Han er den eneste på vår avdeling – og med tanke på jobben han gjør, har vi bare plass til en også. Hovedoppgaven her er som tidligere nevnt å klassifisere ull som kommer inn. Det krever fagbrev og er dermed en oppgave som ikke kan overlates verken til Jacob eller andre ufaglærte. Det å ha ham ansatt er likevel en ren vinn-vinn situasjon for bedriften. Han er for det første en ansvarsfull arbeidstaker. Det han gjør er dessuten rent verdiskapende arbeid, understreker Stein Terje Moen.

I alt 16 ullkvaliteter klassifiseres og sorteres på ullavdelingen. Jacob stapper hver sort som kommer på samlebandet i store kasser.

